

særlige Anliggender, der tillige har Betydning for den anden Stat og dens Borgeres Stilling og Rettigheder, skal, naar ikke Forholdene gør det særlig vanskeligt, af det paagældende Ministerium forelægges Nævnet til Betænkning, forinden det fremsættes for Rigsdagen eller Altinget.“ Der er altsaa her aabnet en vid Adgang til ikke at forelægge Forslag, men i Stedet for har man nu i Praksis indstiftet en Ordning, hvorefter de to respektive Afdelinger af det dansk-islandske Nævn faar forelagt alle Lovforslag, før de fremsættes, og faar Adgang til at gøre Indvendinger paa de Punkter, hvor der maatte være Grund dertil, og der opnaas saaledes en endnu bedre Behandling end den, som man ved Forbundsloven har ment at kunne sikre paa dette Omraade. Det forekommer mig derfor, at den Kritik, som er fremsat af det ærede Medlem, rammer ved Siden af, thi Praksis, saaledes som den nu er gennemført, giver al Adgang til Indvendinger paa de Punkter, hvor danske, respektive islandske Borgere maatte have Grund til at gøre Indvendinger overfor Lovudkast, som kommer til at foreligge.

Det ærede Medlem gjorde i sin Tale forleden Bemærkninger, ikke blot om de Sager, jeg i Dag har nævnt, men ogsaa om Udkastet til en Næringslov, og han fremsatte her en Kritik af den Hindring, som denne Næringslov skulde frembyde for danske forretningsdrivende. Ogsaa dette er, efter hvad der er oplyst for mig, ved Siden af de faktiske Forhold, idet det netop var saaledes, at den Næringslov — som endnu ikke er gennemført, men som der paa et vist Tidspunkt forhandles om — netop gav en saadan Undtagelsesstilling for bestaaende danske Firmar, at der var fuld Sikkerhed for disses Fortsættelse. De Købmænd eller andre, som var interesserede i denne Lov og befandt sig paa Island, har jo ogsaa udtalt sig for denne Sags Fremme, og det ærede Medlem Hr. Axel Møller kunde, hvis han havde villet vide rigtig Besked, blot have spurgt sin Partifælle, det ærede Medlem Hr. Hendriksen, saa vilde han have faaet at vide, at Kritikken af dette Næringslovudkast var ved Siden af det rigtige; det ærede Medlem Hr. Hendriksen har nemlig i sin Tid været med til at godkende det Næringslovudkast, som det ærede Medlem Hr. Axel Møller nu kritiserer. Jeg tror derfor, at den Kritik, som det ærede Medlem har fremsat, har været af en lettere Art, end ønskeligt var, og jeg kan ikke tro, at den paa nogen Maade kan bidrage til at bedre Forholdet mellem Is-

land og Danmark; og det maa dog være vort Formaal i hele vor Adfærd ikke at fremføre anden Kritik, end hvad der er berettiget; derved bidrager vi i Virkeligheden til det bedst mulige Forhold mellem de to Forbundslande.

Landbrugsministeren (Bording): Det ærede Medlem Hr. Hans Clausager sagde, at mine Udtalelser om, at direkte Tilskud til Erhvervene og Toldbeskyttelse var ens i sine Virkninger, var vildledende. Jeg brugte den Form i min Udtalelse, at i sine Virkninger overfor Erhvervene er det ens, enten de faar Støtte som direkte Tilskud eller som Toldbeskyttelse; det er i begge Tilfælde Tilskud, der gives til Ophjælpning af Erhvervet og til Fremme af det paagældende Arbejde, og jeg har sagt, at overfor Skatteyderne virker det i Virkeligheden ogsaa ens, idet de kommer af med Pengene, enten det sker ved, at de betaler Varerne dyrere, fordi der er Toldbeskyttelse, eller fordi man gennem sine Skatter er med til at betale direkte Tilskud til vedkommende Erhverv. Naturligvis er der Forskel paa den Maade, hvorpaa man betaler Pengene, og Forskel paa Beløbenes Størrelse, enten man betaler dem i den ene eller den anden Form, og jeg skal indrømme, at efter min Opfattelse er det mere demokratisk for Skatteyderne, om de kommer af med Pengene ved direkte Tilskud, end om de kommer af med dem gennem Toldbeskyttelse. Men i sine Virkninger overfor Erhvervene er det ens, og for Skatteyderne er det for saa vidt ogsaa det samme, fordi de i begge Tilfælde kommer af med Pengene.

Hvad angaar det ærede Medlems Udtalelse om, at han vilde finde det urimeligt, om man nu gik til at sondre mellem det større og det mindre Landbrug, naar der er Tale om Tilskud til Mergeltransporter, vil jeg sige, at det er min Opfattelse, at det er uretfærdigt, at man betaler saa betydelige Tilskud, Tilskud paa 30—40—50 Kr. pr. Td. Land, paa den Maade, at den, der har den største Mængde Jord, faar det største Tilskud, saaledes at den, der f. Eks. har 10 Tdr. Land, faar 500 Kr., og den, der har 100 Tdr. Land, faar 5 000 Kr., og det kan ske, at saadanne Tilskud gives til Mennesker, som er velhavende og har Jord, hvor Merglingen kan betale sig, enten de faar Tilskud eller ikke. Det forekommer mig at være rimeligt, at man i en Tid, hvor man skal spare, finder Former for en Nedsikring, saaledes at der ikke fremkommer Forhold, der er saa utiltalende som dem, der her er Tale om.